

SBAB!

Kärlek och pengar 2015

En undersökning om ekonomi och kärlek. Vi behöver prata mer om pengar.

SBAB!

Vardagsekonomi en vanlig källa till konflikt

Matkostnader och räkningar. Det klingar inte särskilt roligt, men det är en nödvändig del av vardagen. Dessvärre är det också två av de vanligaste orsakerna till konflikter om ekonomin i en relation. Det visar en undersökning SBAB har låtit göra för att uppmärksamma alla hjärtans dag. I den här undersökningen finns hela listan över potentiella hot mot relationen – och några tips om vad man kan göra för att undvika dem.

Det är tveksamt om pengar gör någon lycklig, men de kan kanske åtminstone underlätta livet. Ungefär hälften av alla par bråkar om ekonomin ibland och egentligen är det inte så konstigt. Hur mycket pengar vi tjänar och har sparat är individuellt, och det är också olika vad vi vill – eller inte vill – spendera dem på.

Våra vanligaste trötoämnen

När vi bad 1045 personer ranka ett antal olika källor till bråk om ekonomi så hamnade just vardagsekonomiska frågor i topp. Allra vanligast är att bråka om matkostnader, vilket varannan person svarar är en källa till konflikt. Anledningar till att matkostnaderna kan dra iväg är att exempelvis äta ute ofta, eller att göra oplanerade inköp i matbutiken. Om den ena parten har en tendens att lägga allt möjligt gott i kundkorgen medan den andra bara gör planerade inköp så kan slutnotan i butiken se helt olika ut. Det kan också vara så att den ena parten oftast handlar maten och därmed betalar för den, vilket kan skapa osämja.

Efter matkostnader är det vanligast att bråka om kostnaden för prylar (48 %) och om fördelningen av räkningar (46 %). Eftersom två personer i en relation sällan tjänar precis lika mycket är det inte konstigt att räkningar kan orsaka bråk. Har man olika inkomst men delar räkningarna på hälften kan det givetvis bli en källa till missnöje, åtminstone hos den ena parten.

Mindre vanliga orsaker till konflikt

Vänder vi på listan och tittar på de mer ovanliga källorna till konflikter så hittar vi längst ner ett för stort sparande. Bara 22 procent tycker att man kan spara för mycket (eller snåla, beroende på hur man ser det). Ekonomiskt risktagande med aktier och andra investeringar är också en mer ovanlig orsak till osämja. Hur stora lån man ska ha i hushållet, samt användandet av kreditkort hamnar även det långt ner på listan.

Så många bråkar sällan, ibland eller ofta om...

Matkostnader	49 %
Kostnad för prylar (elektronik etc.)	48 %
Fördelningen av räkningar	46 %
Kostnad för fordon (bil, motorcykel etc.)	43 %
Olika ekonomiska förutsättningar (en tjänar mer)	40 %
Semesterkassan	40 %
Kostnad för kläder	40 %
Kostnad för inredning av bostad	39 %
Avsaknad av sparande	38 %
Kostnad för hobby (golf, fiske etc.)	36 %
Att den ena parten försöker dölja kostnader för inköp	32 %
Kostnad för renovering av bostad	32 %
Kostnad för kroppsvård (träning, smink, spa etc.)	31 %
Krogräkningar	29 %
Hur stora lån hushållet skall ha	29 %
Okunskap om partners inkomst	28 %
Kreditkortsanvändning	28 %
Ekonomiskt risktagande (aktier, investeringar)	28 %
För stort sparande	22 %

SBAB!

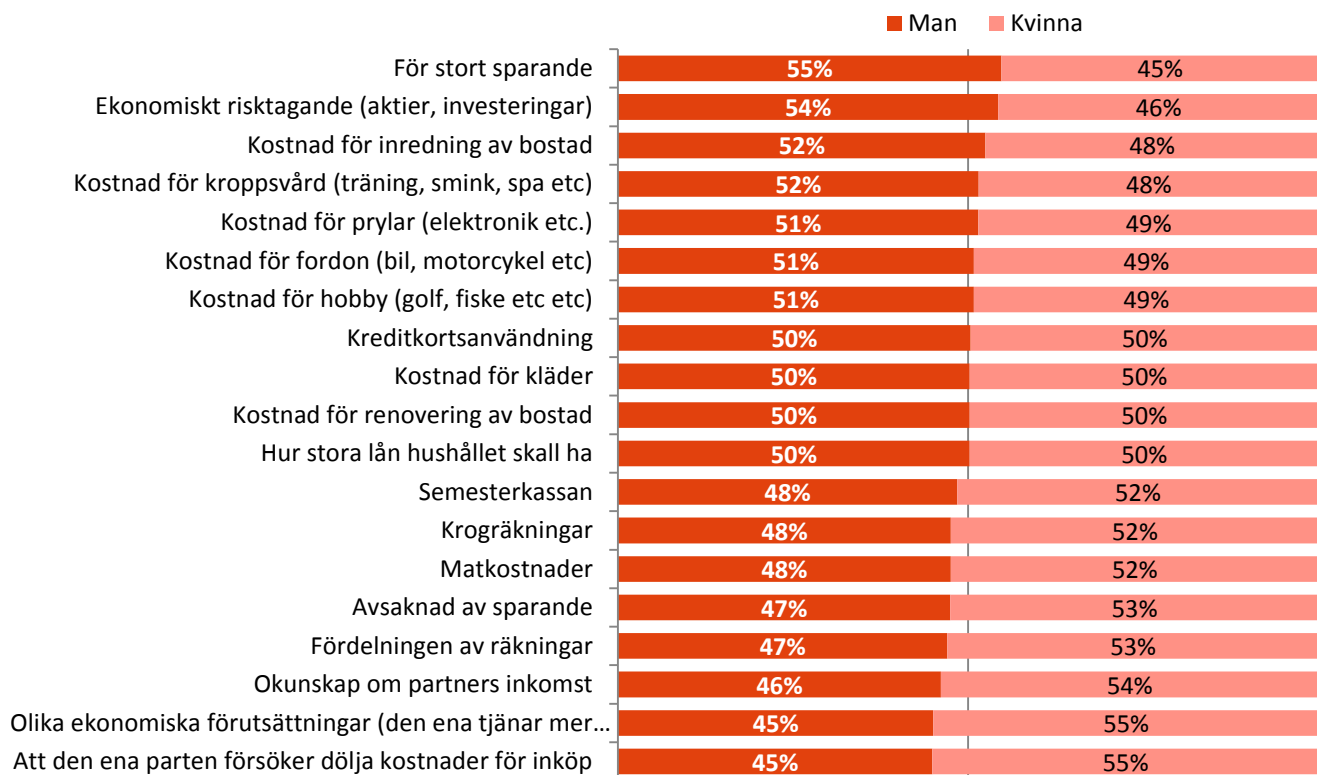
Män och kvinnor upplever olika anledningar till konflikter

Beroende på om man frågar män eller kvinnor är olika faktorer olika vanliga orsaker till bråk. Män anser exempelvis oftare att kostnader för kläder och kroppsvård är en konfliktkälla. Bland kvinnorna är det vanligast att se olika ekonomiska förutsättningar och semesterkassan som ett problem.

Diagrammet nedan visar att män och kvinnor ser olika på vad som oftast är anledning till konflikt i relationen. Fler män än kvinnor tycker att ett för stort sparande (snålhet?) är en orsak till bråk. Fler män tycker också att ekonomiskt risktagande i aktier och investeringar orsakar konflikter. Eftersom män både är mer positiva till risk och oftare har hand om familjens ekonomi kanske det snarast ska tolkas som att kvinnan oftare tycker att mannen tar för stor ekonomisk risk, vilket mannen då anser är en orsak till konflikt.

Det är vanligare bland kvinnorna att anse att konflikter uppstår på grund av att den andra parten försöker dölja kostnader för inköp. Det är också vanligare bland kvinnor att se olika ekonomiska förutsättningar som ett problem. Det är inte särskilt långsökt att anta att det delvis beror på att kvinnor ofta tjänar mindre än män på grund av att den genomsnittliga lönen är lägre, att kvinnor oftare är hemma med barnen och att de i högre grad jobbar deltid.

Andel av samtliga som svarat att något är en konfliktkälla som är män respektive kvinnor

SBAB!

Ärlighet och öppenhet är nyckeln till framgång

De potentiella konfliktkällorna inom den gemensamma ekonomin är många, men det finns också många sätt att förebygga problemen. Framför allt handlar det om att prata med varandra.

Prata, prata och prata...

Så hur förebygger man alla dessa potentiella ekonomiska konflikter i relationen? Vi har i undersökningen gett ett antal olika förslag och bitt deltagarna att ange om de tror att det är "absolut effektivt", "kanske effektivt" eller "knappast effektivt". Den röda tråden i de åtgärder som rankas som mest effektiva är att man ska prata med varandra.

Högst på listan hamnar att diskutera större inköp i förväg. Genom att göra det ger man varandra insyn och möjlighet att vara med och påverka viktiga ekonomiska beslut, beslut som kan ha stor inverkan på ekonomin.

Bättre marginaler i ekonomin rankas som nummer två. Det ger större frihet och minskar de möjliga konflikterna.

Nummer tre på listan är att göra en gemensam budget, vilket i sin tur kan skapa bättre marginaler. Har man en budget att hålla sig till är risken mindre att det dyker upp obehagliga överraskningar och man kan också planera så att det dessutom går att spara pengar till en buffert, en resa, barn eller en framtida bostad.

Ett gemensamt konto för mat och räkningar anser många också är bra att ha. Då blir det enkelt att se vad allt kostar varje månad och att dela upp utgifterna.

Att låta var och en sköta sitt hjälper mindre

Något som inte verkar vara lika effektivt är att låta var och en sköta sin egen ekonomi. Att ha separata ekonomier hamnar i botten av listan, tätt följt av att klippa kreditkortet. Mindre löneskillnader tros inte heller göra någon större skillnad. Man kan tänka sig att det inte spelar så stor roll om båda tjänar lika mycket, om man ändå inte pratar om ekonomin och är överrens om vad pengarna ska spenderas på.

Några praktiska tips

Hur ska allt detta då gå till rent praktiskt? Att diskutera större inköp i förväg kan nog bara göras på ett sätt. Att göra en budget och skapa marginaler i ekonomin tar däremot lite tid.

Boka in en kväll eller två i kalendern när ni sätter er ner och går igenom alla inkomster och utgifter tillsammans. Inkomsterna är ofta enkla eftersom de inte är så många,

Fakta om skilsmässor 2013

- ✓ 2013 slutade 25 100 äktenskap med skilsmässa
- ✓ I genomsnitt hade paren som skilde sig varit gifta i 11 år
- ✓ Mer än en fjärdedel av alla skilsmässor inträffar inom 4-5 år efter vigseln
- ✓ I Stockholms län varar äktenskapen kortast, i genomsnitt 10 år
- ✓ I Hallands och Jämtlands län varar äktenskapen längst, i genomsnitt nära 13 år

Källa: SCB

SBAB!

medan utgifterna är svårare. En bra förberedelse är att var och en tittar igenom sina egna kontoutdrag först och går igenom vad pengarna spenderas på. Sedan kan man tillsammans göra en budget för hur man vill att det ska se ut framöver. Se till att det blir utrymme över för ett gemensamt sparande och bestäm gärna vad pengarna ska användas till så blir det roligare. Som grund är det bra att avsätta en del pengar till en buffert på ett gemensamt sparkonto. Dessutom är det bra att ha ett långsiktigt sparande i fonder. Det ska vara pengar ni inte tänker röra de närmsta 4-5 åren eller under ännu längre tid. Kom ihåg att det är bättre att spara en 100-lapp eller två än ingenting.

Öppna gärna ett gemensamt konto för räkningar och matkostnader. Där kan ni lägga in alla utgifter som hyra, försäkringar, el och telefon. Har ni gemensamma bolån får gärna räntorna dras från samma konto. Det är också rimligt att man räknar ut hur mycket var och en ska föra över till kontot. Om den ena står för 60 procent av inkomsterna och den andra för 40 procent, då är det rimligt att fördela utgifterna på samma sätt.

Viktigast av allt...

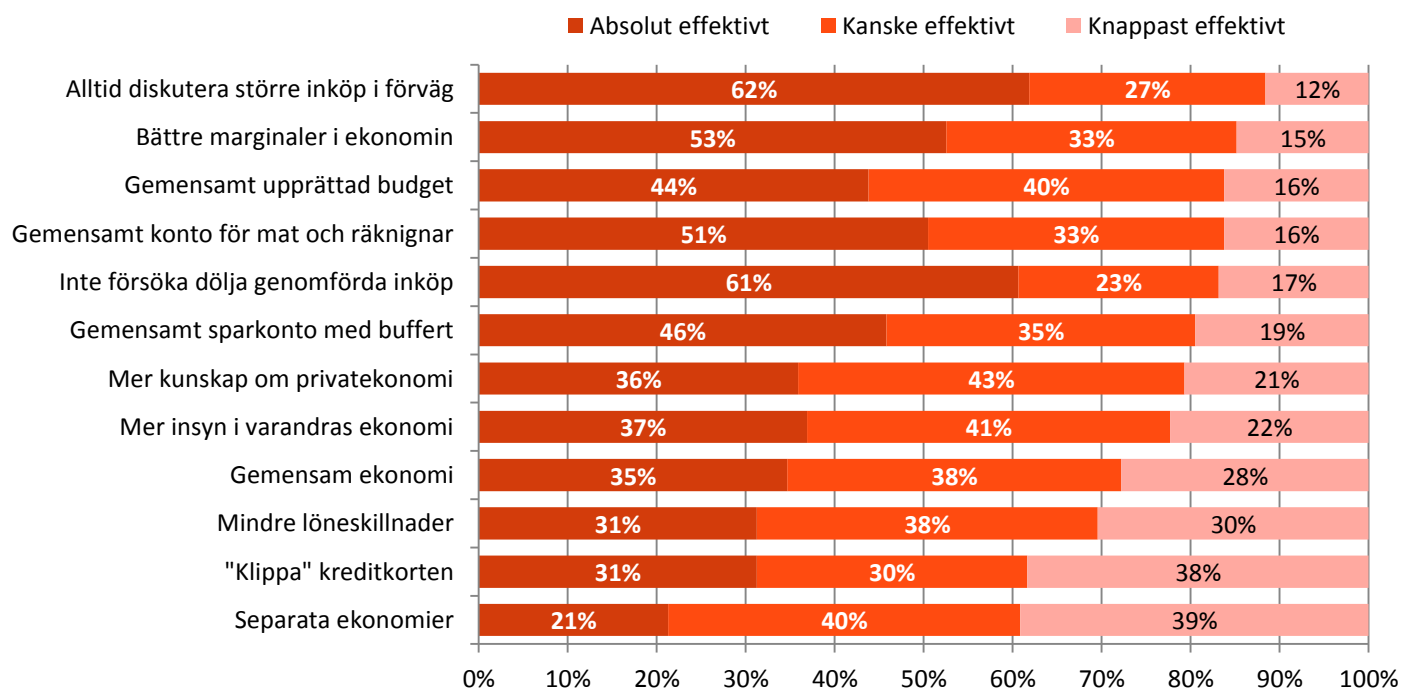
Viktigast av allt är nog ändå att våga lyfta känsliga frågor. Vi är dåliga på att prata om pengar i Sverige och det är mer eller mindre tabu att fråga vad någon tjänar eller hur mycket sparpengar någon har. Men är man i en relation har man all rätt att veta! Ta er tid att prata med varandra innan konflikterna uppstått. Då är chansen mycket större att ni enkelt kan parera de saker som skulle kunna sätta käppar i hjulet för relationen.

Maria Landeborn, privatekonom

Så slipper ni konflikter om ekonomin...

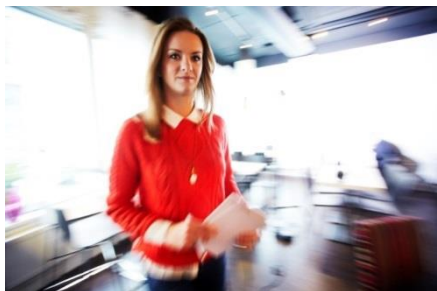
- ✓ **Diskutera stora inköp i förväg**
- ✓ **Skapa marginaler i ekonomin**
- ✓ **Gör en gemensam budget**

Hur hade konflikterna kunnat lösas?

SBAB!

För mer information om rapporten, vänligen kontakta:

Maria Landeborn, privatekonom SBAB

Telefon: 0766-447 881

Epost: maria.landeborn@sbab.se

Följ Maria på:

Om undersökningen

Undersökningen baserar på en enkätundersökning från CINT/Snabba Svar med 1045 svarande under perioden 15-21 januari 2015. Enkätundersökningen har gjorts på uppdrag av SBAB.

"Kärlek och pengar 2015" är en publikation från SBAB. Rapporten har sammanställts av SBABs Ekonomiska Sekretariat. Ansvarig för brevet är Maria Landeborn, telefon 0766-447 881. Rapporten baserats på källor som Sekretariatet bedömer som tillförlitliga. Dokumentet är inte gjort för att utgöra det enda redskapet vid enskilda beslut om lån och investeringar. SBAB påtar sig inte något ansvar för direkt eller indirekt förlust till följd av beslut grundade på detta dokument. Citera gärna "Kärleken gör oss rikare" men ange alltid källa.

SBAB Bank AB (publ)

Besöksadress: Löjtnantsgatan 21 • Postadress: Box 27308 • 102 54 Stockholm

Tel 08-614 43 00 • Fax 08-611 46 00

Internet: www.sbab.se • E-post: headoffice@sbab.se • (Org.nr. 556253-7513)